Пралетарыі ўсіх краін, яднайцеся!

Беларускі ўніверсітэт

Орган парткома, рэктарата, мясцкома, камітэта ЛКСМБ і прафкома. Беларускага дзяржаўнага універсітэта імя Ул. І. Леніна

№ 7 (352) | Субота, 14 лютага 1959 года | Цана 20 кап.

ЗА ПРАЦУ, ТАВАРЫШЫ!

ВЯЛІКАЯ ПА СВАІМ значэнні праграма камуністычнага будаўніцтва, намечаная нечарговым XXI з'ездам КПСС, ставіць перад савецкай вышэйшай школай новыя адказныя задачы. У дакладзе тав. М. С. Хрушчова, у выступленнях многіх дэлегатаў, у рашэннях, адзінадушна прынятых з'ездам, ясна падкрэсліваецца, што для пераходу да камунізма неабходна не толькі магутная матэрыяльна-тэхнічная база, але і высокі ўзровень свядомасці ўсіх членаў сацыялістычнага грамадства. Таму пытанні камуністычнага выхавання, народнай адукацыі, развіцця навукі і культуры займаюць значнае месца ў сямігадовым плане развіцця народнай гаспадаркі СССР на 1959—1965 гады.

Навука ў сучасны перыяд пабудовы камуністычнага грамадства набывае ўсё большае значэнне. Адзначаючы яе вялікія дасягненні ва ўсіх галінах ведаў, асабліва ў галіне ядзернай фізікі і атамнай энергетыкі, рэактыўнай авіяцыі і ракетнай тэхнікі, XXI з'езд пастанавіў дасягнуць на працягу сямі год яшчэ больш шпаркага развіцця ўсіх галін навукі, ажыццяўлення важных тэарэтычных даследаванняў, якія забяспечаць далейшы навукова-тэхнічны прагрэс. З гэтай мэтай неабходна прадугледзіць шырокую праграму навукова-даследчых работ, сканцэнтраваўшы навуковую сілу і сродкі на важнейшых напрамках, якія маюць практычнае і тэарэтычнае значэнне.

З новай сілай падкрэсліваецца неабходнасць умацавання сувязяў навуковых устаноў з практыкай, шырокага і своечасовага ўкаранення ў народную гаспадарку навуковых дасягненняў навукі і тэхнікі.

У галіне грамадскіх навук, асабліва перад эканамічнай навукай, стаіць задача творчага абагульнення вопыту гаспадарчага і культурнага будаўніцтва і даследавання новых пытанняў, вылучаемых жыццём. Неабходна глыбока вывучаць заканамернасці пераходу да камунізма, усебакова аналізаваць важнейшыя працэсы, якія адбываюцца ў капіталістычным свеце, выкрываць буржуазную ідэалогію, змагацца за чыстату марксісцка-ленінскай тэорыі.

Вышэйшая школа мае ўсе магчымасці з гонарам выканаць гэтыя вялікія задачы. Вышэйшая школа, як адзначыў у сваім выступленні на з'ездзе міністр вышэйшай адукацыі В. П. Ялюцін, мае ў гэтых адносінах нават значныя перавагі перад іншымі відамі навуковых устаноў. Галоўная з іх заключаецца ў тым, што ВНУ маюць вялікую колькасць маладых кадраў, маюць магчымасць падбіраць для навукі найбольш таленавітых маладых людзей. Іменна ў вышэйшай школе можна забяспечыць найлепшае спалучэнне вопытных вучоных са смела шукаючай новых шляхоў у навуцы моладдзю.

У сувязі з гэтым вялікае значэнне набывае выхаванне савецкіх студэнтаў у духу калектывізму, працавітасці і ўсведамлення грамадскага абавязку, у духу сацыялістычнага інтэрнацыяналізма і патрыятызма, у духу захавання высокіх прынцыпаў маралі новага грамадства. У выпрацоўцы гэтых высокіх якасцей вялікую дапамогу павінен аказаць нашай студэнцкай моладзі непасрэдны ўдзел у вытворчай працы.

Працоўнае выхаванне моладзі з'яўляецца самым дзейсным сродкам камуністычнага выхавання. Студэнцкую моладзь трэба вучыць ахвотна, з любоў'ю выконваць не толькі перспектыўную навуковую, але і радавую працу з поўнай адказнасцю за вынікі даручанай справы.

У гэтым напрамку намі яшчэ зроблена вельмі мала. Сярод некаторай часткі моладзі нашага ўніверсітэта праяўляюцца пэўныя элементы зазнайства, фанабэрыстасці, пагардлівых адносін да чарнавой працы. У нас яшчэ недастаткова ўлічваюцца такія важныя элементы фарміравання маладых спецыялістаў, як выхаванне волі, упартасці, настойлівасці ў пераадоленні цяжкасцей.

Тав. М. С. Хрушчоў, выступаючы на вечары выпускнікоў Маскоўскага дзяржаўнага ўніверсітэта, справядліва адзначыў гэтыя недахопы і заклікаў моладзь рыхтаваць сябе да простай, радавой напружанай працы поплеч з рабочымі і калгаснікамі. З вышэйшай школы павінны выходзіць сціплыя працаўнікі, здольныя і гатовыя выконваць самую простую, чарнавую работу, усведамляючы, што ўсякая карысная праца з'яўляецца ганаровай і неабходнай у савецкім грамадстве.

Поспех вялікай сямігодкі будзе вырашацца на прадпрыемствах і будоўлях, у калгасах і саўгасах, у навуковых і навучальных установах. Перамога не прыдзе сама па сабе, яе неабходна заваяваць і замацаваць. Кожны працаўнік нашай савецкай дзяржавы павінен зрабіць усё для таго, каб унесці свой дастойны ўклад ва ўсенародную справу. Партыя заклікае: за працу, таварышы! Няхай кожны наш працоўны і вучэбны дзень будзе адзначаны новымі поспехамі на шляху да вялікай мэты—камунізма!

Указ Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР

Аб узнагароджанні Граматай Вярхоўнага Савета Беларускай ССР драматычнага калектыва БДУ імя У. І. Леніна, удзельніка дэкады мастацкай самадзейнасці, прысвечанай 40-годдзю Беларускай ССР

За дасягнутыя поспехі ў развіцці мастацкай самадзейнасці і паспяховы ўдзел у дэкадзе мастацкай самадзейнасці, прысвечанай 40-годдзю Беларускай ССР, узнагародзіць **Граматай Вярхоўнага Савета БССР** драматычны калектыў Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта імя У. І. Леніна.

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР В. КАЗЛОЎ.
Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР Д. ЛУКАШЭВІЧ.

НАШЫ КАНДЫДАТЫ

Адбыўся прадвыбарчы сход студэнтаў, выкладчыкаў і супрацоўнікаў Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта імя У. І. Леніна па вылучэнню кандыдатаў у дэпутаты Мінскага гарадскога і Ленінскага раённага Савета дэпутатаў працоўных г. Мінска.

Сход аднадушна вылучыў і рашыў прасіць акруговыя выбарчыя камісіі зарэгістраваць кандыдатамі ў дэпутаты Мінскага гарадскога Савета дэпутатаў працоўных наступных таварышаў: прафесара І. М. ЛУШЧЫЦКАГА, дацэнта В. Ф. ЯКУШКА, сакратара Мінскага гаркома КПБ І. М. ІГНАЦЕНКУ, дацэнта Е. П. ЕРЭСЬ, пенсіянера М. С. АРЛОВА.

Прафесар І. М. СЯРЖАНІН, асістэнт Л. І. МАЛІШЭЎСКАЯ і дацэнт С. Г. СКАПЦОЎ вылучаны кандыдатамі ў дэпутаты Ленінскага раённага Савета дэпутатаў працоўных г. Мінска.

ПАСПЯХОВА ВЫТРЫМАЦЬ КОЖНЫ ЭКЗАМЕН

☆ ☆

Добра,—кажа экзаменатар

—Я нават не чакала, што вынікі будуць такія добрыя,—сказала экзаменатар кандыдат хімічных навук Валодзька.—Тым больш, што прадмет даволі цяжкі. Відаць, студэнты добра папрацавалі, бо амаль усе паказалі грунтоўныя і глыбокія веды, адказвалі куды лепш, чым у мінулым годзе. Праўда, гэты курс лічыцца адным з лепшых на факультэце. Што ж, гэтае права яны заваявалі ўпартай і настойлівай працай, вялікай прагай да ведаў. Я вельмі задаволена вынікамі экзамена...

Так, вынікі ў студэнтаў чацвёртага курса хімічнага факультэта добрыя. Яны толькі што здалі экзамен па будове малекулы. Прадмет нялёгкі, і многія нямала хваляваліся перад экзаменам. Але хваляванне было дарэмным. Яшчэ не адказала і палавіна групы, а ў заліковых кніжках Галі Чырковай, Нэлі Пціцынай, Лілі Хомскай з'явіліся пяцёркі. Жэня Жарыкава, Раксана Рагожына, Лена Ярмоленка і многія іншыя артымалі чацвёркі. Дзяўчаты крыху незадаволены, яны таксама добра ведалі прадмет і, што казаць, хацелі атрымаць пяцёркі.

—Нічога, дзяўчаты, не сумуйце. Гэта ж не апошні экзамен. Галоўнае—добрасумленна рыхтавацца да экзаменаў. Тады і адзнакі будуць добрыя.

М. ШЫМАНСКІ.

☆ ☆

ЯКАЯ ПРАЦА—ТАКІЯ І ВЫНІКІ

Сярод студэнтаў ходзяць яшчэ такія словы: «Экзамены—гэта гульня ў карты». З такімі вывадамі можа згадзіцца толькі той студэнт, які мае хібы ў сваіх ведах па тых ці іншых пытаннях, якія бегла праглядзеў, недакладна разабраўся, недачытаў або зусім прапусціў.

Але часта здараецца так, што студэнты атрымліваюць нездавальняючыя адзнакі. Тады яны скардзяцца самі на сябе: «Чаму я не працаваў больш уважліва, чаму?»

Пытанне застаецца ясным. Экзамены трэба сустракаць карпатлівай працай над кнігай. Той, хто быў у дружалюбных адносінах з падручнікамі на працягу ўсяго семестра, сустракае экзаменацыйную сесію радасна. Кожны экзамен для яго з'яўляецца святам. Гэта і сапраўды так.

Пяты курс геаграфічнага факультэта. У завочнікаў ідзе экзамен па фізічнай геаграфіі СССР. З указкай у руках каля геаграфічнай карты стаіць А. А. Дробыш. Ён упэўнена адказвае на пытанні білета «Ламаносаў і яго роля ў развіцці геаграфіі» і «Вобласць тайгі Кольскага паўвострава». Ён расказвае і адначасова паказвае па карце ўсе, што неабходна. Яго адказ змястоўны, цверды. На дадатковыя пытанні Дробыш таксама дае вычарпальныя адказы і атрымлівае «выдатна».

Студэнт гэтай жа групы І. Ф. Шэўчук атрымаў «нездавальняюча». Ён блытана, дрэнна адказаў на такія, здаецца, легкія пытанні, як вялікія рускія геаграфічныя адкрыцці ў шаснаццатым—семнаццатым стагоддзях і ступені засвоенасці і пытанні гаспадарчага скарыстання таежнай зоны. На дадатковыя пытанні або амаль нічога не адказаў, або блытаў адно з другім. Зразумела, чалавек нядобрасумленна адносіўся да вучобы, прышоў на экзамен непадрыхтаваным, таму і атрымаў дрэнную адзнаку. Вось відавочныя прыклады адказаў двух студэнтаў: якая праца—такія і вынікі.

Студэнты Малашанкаў, Шэпелеў, Рудскі і іншыя атрымалі чацверкі, а каму давялося задаволіцца і тройкай.

У географаў-завочнікаў III курса становішча значна горшае. Экзамен па геамарфалогіі большасць студэнтаў здала на «здавальняюча» і «нездавальняюча». Толькі некаторыя атрымалі чацверкі.

Д. БЯСПАЛЫ.

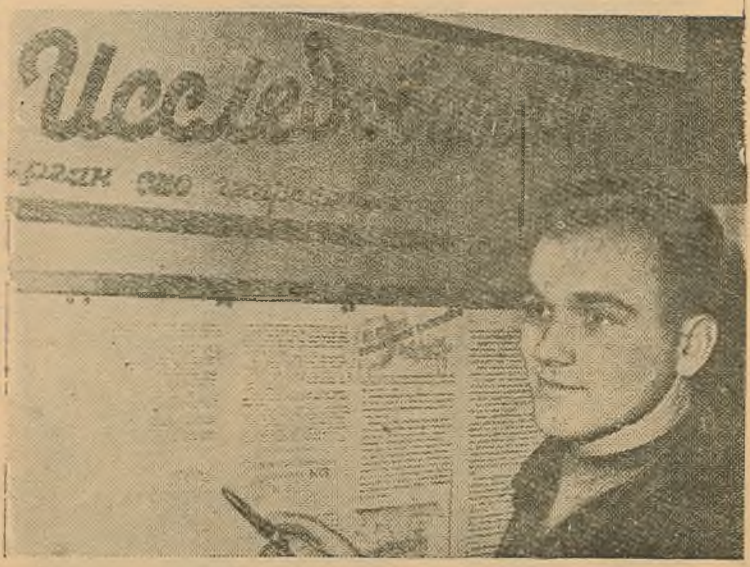

Аб чым марыць гэты нікому яшчэ невядомы будучы даследчык? Мусіць, аб антарктычных экспедыцыях ці міжпланетных палетах? Але куды б ні закінуў яго лёс, мы ўпэўнены, што ён з гонарам пранясе высокае званне выпускніка БДУ.

Фота А. Лукашова.

Вачыма аб'ектыва...

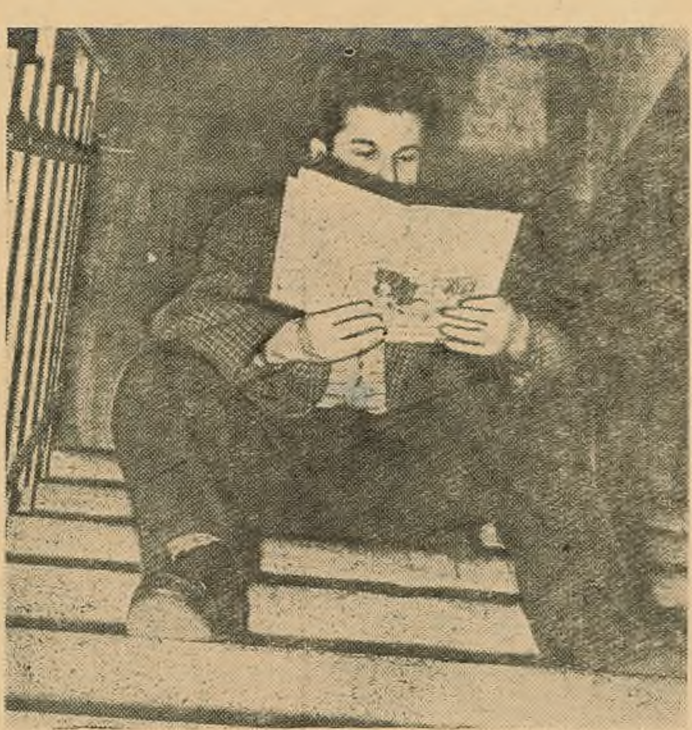

Здымак 1.

ПА УНІВЕРСІТЭТУ ідзе сесія. Яна не абмінае ні аднаго чалавека. Яшчэ зусім нядаўна з яе надыходам у калідорах перад дзвярыма аўдыторый, дзе павінны былі адбыцца першыя ў іх жыцці экзамены, збіраліся купкі палахлівых першакурснікаў. Напэўна, Цэзару лягчэй было рашыцца перайсці Рубікон, чым ім парог гэтых аўдыторый.

Але што ж, пачалі здаваць экзамены і студэнты старэйшых курсаў, а вядуць сябе перад дзвярыма, як гэтыя самыя першакурснікі, што цяпер ужо з вышыні сваёй першай здадзенай сесіі паглядаюць на старэйшых таварышоў. Што ж, гэта і натуральна. Паняцці «студэнт» і «экзамены» такія ж непадзельныя, як паняцці «рыба» і «вада». І ці то першы экзамен у студэнцкім жыцці, ці апошні, напэўна, не знойдзецца чалавека, які б не хваляваўся перад ім.

Вось і сёння студэнты III курса геафака, што прыйшлі здаваць экзамен па фізічнай геаграфіі, хвалююцца, як першакурснікі. Найбольш нервовыя таварышы ходзяць і ахаюць: «Ах, мы нічога не ведаем!» Хоць, як правіла, такія ныцікі паспелі паўтарыць праграмны матэрыял разы па тры. Да таго ж кожнаму вядома, што ў час перад экзаменамі разбураецца існуючае ва ўсіх уяўленне аб мяжы магчымага і немагчымага. Ва ўсякім выпадку ў ноч перад экзаменам прачытваецца і засвойваецца столькі, што ў другі час для гэтага патрабаваліся б тыдзень-два. І не бяда, што ў чыталках і кабінетах бадай што нельга знайсці свабоднага месца. Студэнты—народ вынаходлівы. Так Вадзім Слёсберг даказаў, што па звычайных лесвіцах можна не толькі хадзіць, але з іх дапамогай і штурмаваць крэпасць навукі (здымак першы). Хоць і кажуць, што перад смерцю не надыхаешся, але хто ведае...

У гэты час ля дзвярэй замяшанне.

—Жэнька Яновіч выскачыў,—паведамляе нехта.

—Уф,—толькі і можа сказаць той.

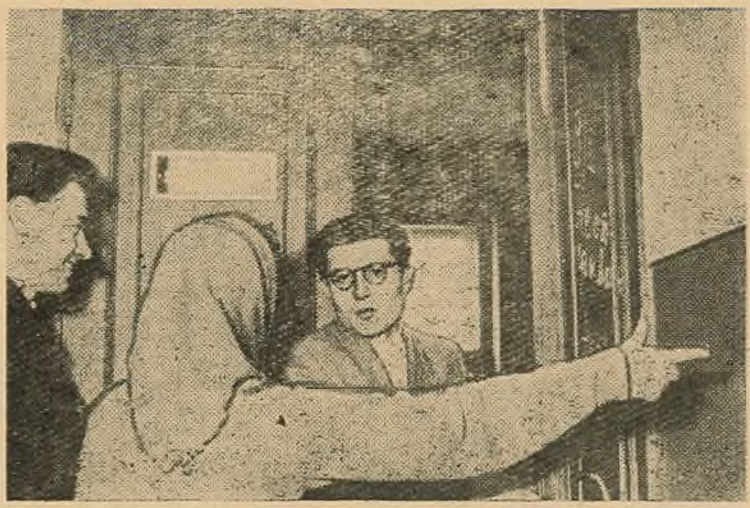

Здымак 2.

Сябры горача вітаюць Яўгена, усё яшчэ перажываючага ўсе перыпетыі экзамена, і адначасова спрачаюцца, каму заходзіць наступнаму (здымак другі).

Нарэшце смяльчак знаходзіцца. «Пасля ты пойдзеш»,—строга гавораць аднакурснікі Сяргею Быстрыку, пра якога нельга сказаць, што ён гарыць жаданнем хутчэй прадстаць перад вачыма экзаменатара.

Ад гэтых слоў у Сяргея чамусьці з'явіўся апетыт.

—Падмацавацца ніколі не перашкаджае,—філасофскі разважае ён.—Гэта дазваляецца чалавеку нават тады, калі ён ідзе на эшафот, а тым больш на экзамен (здымак трэці).

Здымак 3.

Хваляванні за сяброў, жаданне даведацца, што трапіла таварышу, (а раптам тое пытанне, якое сам ведаеш з большага?!) прымушаюць студэнтаў ісці нават на парушэнне парадку і падглядваць у дзверы (здымак чацверты).

Здымак 4.

—Што табе? —шэпча ў шчылінку такі «балельшчык».

Адказу, зразумела, ён не чуе. Але колькі можа сказаць выраз твару!

—Ведаеш?

Відаць, назіранні заспакойваюць «балельшчыка», і ён пакідае свой пост, каб уступіць месца другому.

Сябры маглі не хвалявацца. Адказвала ў гэты час Люда Паўловіч. Дацэнт Абрам Яфімавіч Шкляр з задавальненнем слухаў яе адказ. І вось у заліковай кніжцы Люды рука экзаменатара выводзіць заслужанае «выдатна» (здымак пяты).

Здымак 5.

А наогул, добра адказвалі ў гэты дзень географы. 40 выдатных і добрых адзнак з 47 паставіў трэцякурснікам Абрам Яфімавіч. Асабліва вызначаліся адказы А. Жадан, З. Барыла, І. Афнагеля і іншых.

—Усё ж вельмі прыемна, калі атрымаеш пяць,—гаворыць Мая Усава (здымак шосты).

Здымак 6.

Фотарэпартаж
А. ЛУКАШОВА

Літаратурная старонка

В. КУНЕВІЧ.

Смоленские березы

Стою у смоленских плакучих берез
На кладбище русском в далеком Берлине,
Сюда я поклон с Приднепровья привез,
От тихих полей и дубров соловьиных.

Березы, как сестры, обнявшись грустят,
Над братской могилою ветви склоняя,
И смотрит на них с пьедестала солдат,
Свой дом над широким Днепром
вспоминая.

И, кажется, вот он сейчас, как живой,
Склонится к березам из русской сторонки.
И к веткам медовым, пропахшим весной,
Протянет доверчиво руки девчонка.

ОСЕНЬ

Бурты осели на пустых полях,
Стоят стога соломы у овина,
И ожерелье красное на шлях
Роняет придорожная рябина.

Антоновки со звоном под окном
Упали на раскопанные грядки;
Полакомиться сладким кочаном
Приходят зайцы по ночам украдкой.

Плывет над бором журавлиный клин,
Давно уснул карась в перине ила,
И флаги пламенеющих осин
На косогорах осень водрузила.

Капрызная сёлета зіма ў Мінску. На берагах Свіслачы хлопчыкі катаюцца на лыжах, а воды яе моршчыць халодны вецер...

Фота Г. ПРАВАЛОВІЧА.

Игорь ЖУЛЕГО

В ПУТИ

Прильнув к вагонному окошку,
Стою, дыханье затаив.
Выносит даль мне две березки,
Речушку с кустиками ив.

Девчонка машет мне с откоса,
Смеясь, приветливо рукой.
Стучат задористо колеса,
И вот уж нет девчонки той...

☆ ☆ ☆

Она идет одна по улице.
Походка девичья легка.
То улыбнется, то прищурится...
А мимо вас
пройдет строга.

Глаза блестят, лицо румянится.
И вдруг такой серьезный вид.
Пройдет... нет-нет
да и оглянется,
На вас лукаво поглядит.

Иван ПЕХТЕРЕВ.

ГАРМОНИСТ

Сияют дали звездным пологом,
А вечер тепел и росист,
И за версту слыхать, как по лугу
Идет колхозный гармонист.

В село раздольною дорогою
С собой ведет веселье он,
И пальцы нежно, нежно трогают
Ладов послушных перезвон.

А русокосая красавица
Ждет гармониста у ворот
И, верно, сердцем сокрушается,
Чего он медленно идет.

Звезда упала в цветень донника,
Огнисто вычертив дугу,
Ее стозвонная гармоника
Для милой ищет на лугу.

★

Мягкий снег скрипучий да
певучий,
Под ногами белые холсты.
Над днепровской занесенной
кручей,
Словно вихор, промелькнула ты.

И вслед, шурша, юлит поземка,
Убегает вдаль твоя лыжня.
Подожди немножко, незнакомка,
Подожди, хорошая, меня.

Поднимают солнце сосны-елки
На плечах зеленых впереди,
Наровит прижаться ветер зоркий,
Ветер хитрый к девичьей груди.

Открывают дали двери настежь,
И бежит, бежит твоя лыжня...
Может быть она дорогой счастья
Станет в это утро для меня.

Старонка падрыхтавана студэнтамі 2-га курса аддз. журналістыкі Н. Снягір і У. Паўлавым.

ЛЮДЗІ

(Урывак з апавядання)

З А СВІРНА, куды нагналі палонных чырвонаармейцаў канвойныя, Васілю ўдалося ўцячы проста цудам. Каб упаў ён адразу ж пры ўваходзе на падлогу, як гэта зрабілі ад знямогі амаль усе, хто ведае, што сталася б з ім. Мералі б яшчэ яго ногі размяклую ад частых дажджоў дарогу на захад, ці даўно б ужо адзервянелыя праўцом вытыркаліся з-за куста дзе-небудзь на абочыне. Трэба ж яму было прымусіць сябе забыцца на ўтому, адшукаць сілы і дапляцціся аж у кут. І толькі там, ля самай сцяны, паваліцца...

Ачнуўся ён неўзабаве. Штосьці вострае ўядалася ў грудзі, аднекуль патыхала прахалодай. Абмацаў пацёмкі. Дзірка між масніц. «Чаго яна тут?» Прыўстаў на ўколенцы, прасунуў у прарэх руку. Дошка падымалася. Ад нечаканасці палонны разгубіўся. Хвілін колькі сядзеў, не рухаючыся, пакуль не цюкнула ў галаву думка: «Уцячы... у чым бы то ні стала — вырвацца з гэтага сырога, прапахлага гніллю і чалавечым потам свірна». Ён яшчэ раз мацаў навакол цемру. Сэрца на момант замёрла. «Не суцэльная дошка, а толькі ўрэзак... Невялікі ўрэзак...» Асцярожна, без мітусні і стуку, дрыжачымі рукамі і з прытоеным дыханнем выняў кавалак. Паклаў яго на падлогу, а сам шуснуў у дзірку. Паціху, спярша адным, пасля другім канцом падсунуў урэзак туды ж, дзе той і ляжаў да гэтага. «На выпадак пашукаў—цяжэй знайсці будзе след...»

Мяккая, прахалодная зямля здалася яму бог ведае чым. Цішыня і спакой, што панавалі пад падлогай, пакрылі яго. «Хіба яшчэ дзе ёсць лепшая схованка?..» Гэтая здагадка на нейкі час узрадавала, спыніла ўцякача. Ён нават знайшоў пад падвалінай каля штандара вельмі ўкромнае месца. І лёг на спіну.

Узрушанасць паступова праходзіла. Праз нейкі час слых яго ўжо лавіў залівісты брэх сабакі на вёсцы, мерную хаду вартавога каля дзвярэй, піск мышэй недзе зусім побач. Чым больш Васіль думаў, тым усё больш і больш пераконваўся ў недарэчнасці свайго выбару. Канвойныя заўтра абавязкова пералічаць усіх палонных перад выхадам. Аднаго не далічацца... Як звычайна, пачнуць шукаць, як і кудою той уцёк. І, канешне, ён будзе злоўлены і тут жа, на двары невядомага калгаса, расстраляны... «Я ў пастцы...»

Па целу прабег дрыгатлівы халадок. «Не, ён не хоча паміраць... Вельмі рана... Яму трэба жыць... Жыць, жыць, жыць...» Перавярнуўшыся на жывот, ён папоўз...

Падлога перашкаджала руху. У адным месцы яна ледзь не датыкалася зямлі, у іншым—узвышалася так, што, прыгнуўшыся, можна было сядзець. Некалькі разоў спіна балюча стукнулася аб дошкі. Жывот падцягвала і нешта смактала ўсё цела—у роце палоннага некалькі сутак не было і расінкі. Гніль дурманіла галаву, блытала думкі. Васіль доўга поўзаў то ў адным, то ў другім кірунку, кожны раз натыкаючыся ў цемры на сцяну. Усякая арыентыроўка згубілася «Заблудзіўся... Дзе заблудзіўся?..» Ён прыслухаўся. І дзіва—не пачуў ужо ні брэху сабакі, ні хады вартавога, ні піску мышэй. У вушах стаяў толькі бясконцы шум. Васіля ахапіў сполах. «Што калі вылезу проста пад ногі ворагу?..

У роспачы ён яшчэ з большым імпэтам і гарачнасцю пачаў поўзаць па няроўнаму, засмечанаму падмосцю. Вочы яго ліхаманкава бегалі па баках. «Мо пралаз дзе які ёсць?..»

І калі раптам у адным месцы замітусіўся каточак сіні, ён борзда, не звяртаючы ўвагі ні на што, папоўз туды. Гэта была дзірка. Яе выграб, мусіць, сабака, хаваючыся ад дажджу... Васіль паспрабаваў прасунуць галаву. «Калі яна пройдзе—пралезе і ўсё астатняе»,—ісціна, якая не раз даказвалася ў дзяцінстве ў платах чужых агародаў і садоў, набыла цяпер зусім іншы сэнс. Галава не лезла. «Трэба расшырыць...» На час ён цалкам аддаўся здзяйсненню сваёй задумы. Спрасаваная сцяною зямля паддавалася слаба Нечакана пальцы скрабнулі па камені. Ногці непрыемна скрыгатнулі і, відаць, адсталі ад цела. Надта ж забалела там... «Нічога. Яшчэ трошкі... І я—на волі...» — падбадзёрваў сам сябе Васіль і пачаў яшчэ больш упарта і настойліва другою рукою разграбаць пралаз...

Хвілін праз некалькі ён ужо быў на свежым паветры. І толькі тут даўмяўся, што вылазіў уцёмную. Екнула сэрца: «Што калі тут варта?..»

Але трывога аказалася дарэмнай. Хутка ўцякач убачыў, што ён якраз там, дзе і хацеў быць: за глухой сцяною і ў полі. Вартавога нідзе не было відаць. «Ён, пэўна, з другога боку, каля дзвярэй». На ўсходзе яркім полымем палыхала неба. Адтуль даносіўся глухі грукат, нібы маланкі—сполахі жахалі ўспышкі—там ішлі баі: гарэлі вёскі, рваліся снарады, паміралі людзі. Але гэта было за некалькі кіламетраў. Тут жа, над вёскаю, вісела трывожная, крыклівая цішыня. «Хоць бы што-небудзь... Шум які. Тады б куды лягчэй уцякаць... А мо «пачакаць крыху?... Нельга. Хутчэй адсюль...»

Васіль умомант падхапіўся і, стараючыся як толькі гэта магчыма ў такім стане цішэй ступаць чаравікамі, пабег. Высокі і густы бульбоўнік путаў ногі, падчэпліваў і шастаў. У грудзях моцна і часта стукала сэрца. «Яно мяне выдасць... Стук пачуе вартавы .. А мо' і пачуў ужо?.. Мо' даўно наводзіць рулю кулямёта ў спіну?.. Цэліцца, каб адразу забіць...» Гэтыя трывожныя прадугаданні хутка так насцярожылі ўцякача, што ён адчуў усім сваім целам на самай справе і холад зброі, і пільны прыжмур вачэй. Ён вільнуў убок. «Трэба пятляць, а не проста бегчы..»успомнілася якраз, чаму перад боем вучыў камандзір. І тут зачапіўся за некім забытае на полі вядро. Яно не то што забрынчэла, а загрымела. Інстынктыўна Васіль прысеў. І ў гэтую ж хвіліну штосьці вострае секанула па нагах. Ён рвануўся наперад, але боль спыніў яго і паваліў у разору...

Калі Васіль апрытомнеў, была яшчэ ноч. Але неба прыкметна пашарэла ўжо. Зоркі пахаваліся. І толькі па баках нізка яшчэ міргалі дзе-ні-дзе чырвонымі іскрамі ў пакрытым тленнем вугалі. На ўсю вёску спявалі пеўні. Заходзіўся ад брэху сабака. «Устаць пара, устаць пара»,— будзіла кагосьці перапёлка.

Б. САЧАНКА.

Иван ЛАСКОВ.

Слабость

Он плачет, скорчившись на
стуле,
Закрыв от слабости глаза.
Его страдания согнули,
И мукой выжата слеза.

Его суровое томленье—
Больной души угрюмый стон.
Любимый сын без сожаленья
Его из дома выгнал вон.

Подумав: «Жуткая картина!»,
Я на мгновенье ощутил,
Что, и воспитывая сына,
Он тоже слабость допустил.

И. РУДОМЕТОВ.

X X X

Ветер ладонями теплыми
Гладит лицо мне ласково.
Месяц повис над ветлами,
В речку глядит с опаскою.
Правда ли это, не скучно ли?—
Там, по соседству с осокою,
Чуть шевеля ресницами,
Дышит звезда синеокая.
Только не тянет к реке меня:
Ты поверни, тропка узкая,
Туда, где светится в темени
Березонька белой блузкою.

Григорий СТРУЦ.

Короткие басни

Однажды нос Осёл задрал,
Чего с ним не было ни разу.
Он, видите, подслушал фразу,
Как кто-то Льва Ослом назвал.

☆

Осе стихи принес Бобер
(У них о вкусах разговор).
Жужжит Оса, слюну глотая:
— А где изюминка?
— Какая?..

ДА ЎСІХ РАБОТНІКАЎ ВЫШЭЙШАЙ ШКОЛЫ СССР

Адкрытае пісьмо выкладчыкаў-спартсменаў Куйбышаўскага і Пензенскага педагагічных інстытутаў

Глыбокапаважаныя калегі!

Мы, навуковыя работнікі і супрацоўнікі Куйбышаўскага і Пензенскага педагагічных інстытутаў, праводзячы таварыскую сустрэчу па трох відах спорту, вырашылі звярнуцца да ўсіх з адкрытым пісьмом.

Савецкая вышэйшая школа—гэта не толькі лабараторыя розуму, але і кузня здароў'я. За пяць гадоў у яе сценах можна падрыхтаваць кваліфікаваных спецыялістаў і ў той жа час добрых спартсменаў, якія будуць рухаць наперад савецкі спорт, перадаваць свой вопыт другому.

Але высокія дасягненні не могуць з'явіцца самі сабой: яны растуць толькі пры агульнай зацікаўленасці, пры добра пастаўленай масавай фізкультурнай рабоце, пры значным узроўні масавых спартыўных вынікаў.

Такая агульная зацікаўленасць у выдатных спартыўных выніках адсутнічае ў многіх ВНУ; за высокі ўзровень агульнага і культурнага развіцця студэнтаў змагаецца і адказвае ўвесь калектыў работнікаў вышэйшай школы, а за фізічную падрыхтоўку—толькі кафедры фізвыхавання пры даволі пасрэдным кантролі і дапамозе з боку адміністрацыі і грамадскіх арганізацый.

Пры такім становішчы і не можа быць інакш, таму што большасць работнікаў вышэйшай школы стаіць зусім у баку ад фізкультуры і спорту. Нават нядрэнныя спартсмены,за выключэннем адзінак, ператвараючыся са студэнтаў у выкладчыкаў, выключаюцца са спартыўнага жыцця ВНУ, прычым гэта распаўсюджваецца таксама на членаў кафедры фізвыхавання.

Мы лічым, што ў вышэйшай школе павінны быць створаны такія абставіны, каб ў паняцце «культура студэнта» арганічна ўваходзіла фізкультурна-спартыўная падрыхтаванасць, каб выхаванне добрых спартсменаў цікавіла ўвесь калектыў ВНУ. Для гэтага трэба многае, а ў прыватнасці—каб самі работнікі вышэйшай школы сталі бліжэй да фізкультуры і спорту. Любілі ж спорт вялікія рускія вучоныя, у тым ліку Іван Пятровіч Паўлаў.

Давайце сустракацца паміж сабой не толькі на навуковых канферэнцыях, але і на спартыўных спаборніцтвах: у сценах сваіх ВНУ не толькі гаварыць аб карысці фізкультуры, але і ўласным прыкладам прывіваць любоў да спорту і паказваць карысць заняткаў фізкультурай.

Давайце, праводзячы ўнутры ВНУ спаборніцтвы, выстаўляць ад факультэтаў для заліку па некаторых відах спорту не толькі студэнцкія, але і выкладчыцкія каманды. Гэта рэзка павысіць зацікаўленасць усяго калектыву ВНУ ў высокіх спартыўных паказчыках, узніме аўтарытэт фізкультуры і спорту. А такая зацікаўленасць дапаможа лепш вырашаць пытанні арганізацыі спартыўнай работы, пытанні стварэння баз, папаўнення і захавання спартыўных кадраў і г. д.

Некаторы вопыт такой работы ёсць: у Куйбышаўскім педінстытуце другі год існуе і расце фізкультурны калектыў выкладчыкаў і супрацоўнікаў, членаў ДСТ «Буравеснік». Праводзіцца ўнутры ВНУ спартакіяда, павялічваецца лік спартсменаў-разраднікаў; акрамя таго, выкладчыцкія каманды спаборнічаюць са студэнтамі і выступаюць у гарадскіх спаборніцтвах. У гэтым годзе па чатырох відах спорту праходзіць спартакіяда работнікаў усіх інстытутаў горада Куйбышава. Тое ж пачынаецца ў Пензенскім педінстытуце і, мабыць, мае месца і ў іншых ВНУ краіны.

Зараз у Савецкім Саюзе створаны студэнцкае спартыўнае таварыства і спартыўныя клубы вышэйшых навучальных устаноў, якія аб'ядноўваюць студэнтаў і работнікаў ВНУ. Новыя задачы патрабуюць і новых форм дзейнасці. Гэтыя задачы змогуць быць паспяхова вырашаны толькі ў тым выпадку, калі да ўздыму спартыўнай работы будуць прыцягнуты не толькі сілы ўсяго студэнцтва, але і ўсяго калектыву работнікаў вышэйшай школы.

Прыцягненне выкладчыкаў і супрацоўнікаў вышэйшых навучальных устаноў у фізкультурнае і спартыўнае жыццё павінны знайсці адлюстраванне ў новых планах Міністэрства і ў Статуце новага спартыўнага таварыства і спартыўных клубаў.

(Далей ідзе 28 подпісаў)

Прэміі атрымліваюць лепшыя

З КОЖНЫМ ГОДАМ расце лік студэнтаў, якія прымаюць удзел у навукова-даследчай рабоце.

З мэтай заахвочвання навукова-даследчай работы студэнтаў рэктарат у гэтым годзе прэміраваў 24 студэнтаў за даклады, якія атрымалі найбольш высокую ацэнку на гарадскім аглядзе студэнцкіх работ. У ліку прэміраваных 6 студэнтаў біялагічнага факультэта, 2 — матэматычнага, 5—фізічнага, 2—юрыдычнага, 2—гістарычнага, 3—хімічнага, 3—філалагічнага факультэта.

Сучасным пытанням фізікі прысвечаны работы «Індыкацыя рэнтгенаўскіх праменняў з дапамогай тэрмістара» (студэнт V курса М. Цішкевіч. Кіраўнік дацэнт І. Г. Некрашэвіч), «Да пытання аб захаванні энергіі пры ўзаемадзеянні светавой хвалі з электрычным дыполем» (студэнт IV курса В. Рубанаў. Кіраўнік прафесар Б. І. Сцяпанаў).

Цікавая і арыгінальная работа студэнта V курса матэматычнага факультэта В. Спрынджука «Аб аддытыўных уласцівасцях некаторых лікавых мностваў».

Сярод работ гуманітарных факультэтаў заслугоўвае ўвагі работа Н. Лебедзевай «Творчыя шуканні сучаснай інтэлігенцыі ў адлюстраванні амерыканскіх раманістаў» (навуковы кіраўнік дацэнт Фактаровіч).

Трэба адзначыць, што лепшыя з лепшых работ прадстаўлены для ўзнагароджання граматамі і каштоўнымі падарункамі Міністэрства Вышэйшай адукацыі СССР.

Г. ГАЛКОЎСКАЯ, член камітэта камсамола.

НАШЫ ТАВАРЫШЫ

Інтэрнаты, стыпендыі, падпіска на газеты, пуцёўкі, паспяховасць, дзесяткі сходаў і неабходнасць самому добра вучыцца—вось далёка не поўны пералік турбот Васі Жданко, студэнта III курса геаграфічнага факультэта. Але жыццёвы вопыт, унутраная сабранасць, выхаваная ў арміі, патрабавальнасць да другіх і ўдвая да сябе, умелы падыход да людзей—усё гэта незаменныя памочнікі ў прафсаюзнай рабоце.

—Наш прафсаюзны бог!—так жартаўліва называюць Васю Жданко студэнты. Фота і тэкст А. ЛУКАШОВА.

ВЫПУСКНІКІ 2000 ГОДА

—Ты куды атрымаў накіраванне на работу?

—На Марс.

—Табе пашанцавала—ты застаўся ў сонечнай сістэме.

Мал. А. Саккана з румынскага сатырычнага часопіса «Урзіка».

Іх норавы

Клуб „малалетніх“

Чатырнаццацігадовы Эдоус Шэнан арганізаваў у Індыянапалісе (ЗША) дзіцячы клуб, задачай якога з'яўляецца... перавыхаванне бацькоў.

Апублікаваны заклік да ўсіх дзяцей не старэй дзесяці год уступіць у клуб. У закліку гаворыцца: «Свабодныя і шчырыя дыскусіі членаў клуба павінны дапамагчы выкрыць памылкі і слабасці бацькоў, а таксама садзейнічаць пераадоленню іх мірным шляхам. Гвалтоўныя метады, метады прымусу не павінны больш мець месца».

Насустрач студэнцкім канікулам

Парады арганізатарам лыжных паходаў

ШМАТ ЦІКАВЫХ мерапрыемстваў чакае студэнтаў універсітэта ў час зімовых канікулаў. Паездкі па турысцкіх маршрутах, знаходжанне ў санаторыях і дамах адпачынку, культпаходы ў кіно і тэатры, лыжныя паходы—вось далёка не поўны пералік усяго таго, што чакае студэнтаў. Ніжэй мы змяшчаем некалькі парад арганізатарам і ўдзельнікам лыжных паходаў.

1. Факультэцкія бюро фізкультуры загадзя праводзяць запіс жадаючых удзельнічаць у паходзе і разбіваюць іх на групы па 10—15 чалавек.

2. Дакладныя заяўкі з указаннем тэрміну выхаду ў паход і нумару лыжнага абутку падаюцца на кафедру фізічнага выхавання.

3. Каманды складаюцца не больш чым з 15 чалавек, таму што для вялікіх груп цяжэй арганізаваць начлег і харчаванне. Пры падборы каманд трэба ўлічваць два фактары: жаданне і адпаведныя фізічныя даныя.

4. Неабходна ў час паходу праводзіць агітацыйную работу ў пункце адпачынку, а іменна: дапамога камсамольскім арганізацыям калгасаў выпусціць насценную газету, намаляваць лозунгі, правесці цікавую гутарку, а калі ў групе ёсць спевакі, дэкламатары, танцоры—правесці вечар моладзі.

5. Маршруты павінны быць складзены так, каб у першы дзень дарогі ўдзельнікі прайшлі не больш чым 10—12 кіламетраў.

6. Выгадна пусціць больш моцныя каманды па разрадных турысцкіх маршрутах.

У ЧАС ПАХОДУ

1. Не трэба захапляцца пераходамі па цаліне, нават калі гэта акажацца бліжэй, чым па дарозе. Такі пераход цяжэйшы, ды і компас часам падводзіць.

2. Ні ў якім разе нельга мець адстаючых, мерзнучых і г. д. Неабходна мець аптэчку, змену бялізны, сухія шкарпэткі і спірт.

ВЫНІКІ:

У час паходу студэнты лепш пазнаюць адзін аднаго, каманды доўга не распадаюцца, з іх ствараецца сапраўдны факультэцкі актыў. Калі ўсё правесці па-дзелавому, то ў будучым будзе прасцей арганізаваць любое масавае грамадска-карыснае мерапрыемства на факультэтах.

М .ШЭЙНЕМАН, старшыня праўлення спартыўнага клуба.

Калектыў супрацоўнікаў выдавецтва і друкарні БДУ імя У. І. Леніна выказвае глыбокае спачуванне КІСЯЛЁВАЙ Ірыне Васільеўне з выпадку напаткаўшага яе цяжкага гора—смерці сына.

Адрас рэдакцыі: Мінск, Універсітэцкі гарадок, біякорпус, 60; тэл. 2-07-19. Рэдактар М. ЦІКОЦКІ.

Друкарня выдавецтва БДУ імя Ул. І. Леніна. Тыраж 2000. Зак. 221.